ΕΞΕΤΑΣΤΕΑ ΥΛΗ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ
ΤΟΜΕΑ ΚΛΑΣΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ

Η γραπτή δοκιμασία για το Πρόγραμμα Ειδίκευσης

«ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ»

περιλαμβάνει:

1. ΕΞΕΤΑΣΗ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ **α)** σε ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΘΕΜΑ καθ' υπαγόρευση από κείμενα Αττικών πεζογράφων 5ου και 4ου αι. Π.Χ., με παρατηρήσεις γλωσσικές και ερμηνευτικές, **β)** σε φωτοτυπημένο ποιητικό κείμενο, με παρατηρήσεις μετρικές, ερμηνευτικές και κριτικής του κειμένου, από κείμενα που ορίζονται ανά διετία (μη διδαχθέντα κατά την τελευταία τετραετία), **γ)** την αντίστοιχη ύλη Γραμματολογίας και τη βασική βιβλιογραφία.
2. Εξέταση σε πεζό ΛΑΤΙΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ (βλ. κατωτ. Λ.Φ., 1α).

Για την προσεχή εξέταση ορίζονται τα εξής ΠΟΙΗΤΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ: (1) Ομήρου *Ιλιάς*, Ραψωδία Ω, (2) Σοφοκλή *Οιδίπους Τύραννος*, (3) Αριστοφάνους *Σφήκες*.

Γραμματολογία: περί Ομηρικού έπους, Αττικής τραγωδίας και Αρχαίας κωμωδίας, βλ. A. Lesky, *Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας*, μτφρ. Αγ. Τσοπανάκη, Θεσσαλονίκη 1983 τα οικεία κεφάλαια, ή P. E. Easterling – B. M. W. Knox, *Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας*, μτφρ. Ν. Κονομή κ.α., Αθήνα 1994.

Ενδεικτικά βοηθήματα:

I. Morris – B. Powell (επιμ.), *A new companion to Homer : Εγχειρίδιο ομηρικών σπουδών*, μτφρ. Φωτεινή Πέτικα, Μάριος Σκέμπης, Μιχάλης Μουρατίδης , επιμ. Αντώνιος Ρεγκάκος, Αθήνα, Παπαδήμας, 2009

A. Lesky, *Η τραγική ποίηση των αρχαίων Ελλήνων*, μτφρ. Ν. Χ. Χουρμουζιάδης, Αθήνα, ΜΙΕΤ, (τ. Α') 1987, (τ. Β') 1989

P. E. Easterling (επιμ.), *Οδηγός για την αρχαία ελληνική τραγωδία* (από το *Πανεπιστήμιο του Καίμπριτζ*) , μετάφραση - επιμέλεια Λίνα Ρόζη και Κώστας Βαλάκας, Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2007

K. Dover, *Η κωμωδία του Αριστοφάνη*, μτφρ.: Φ. Κακριδής, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, Αθήνα, 1978, κ.ά.

Βλ. επίσης σχολιασμένες εκδόσεις των ως άνω κειμένων.

ΛΑΤΙΝΙΚΩΝ

Η γραπτή δοκιμασία για το Πρόγραμμα Ειδίκευσης

«ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ»

περιλαμβάνει:

1. ΕΞΕΤΑΣΗ ΛΑΤΙΝΙΚΩΝ **α)** σε ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΘΕΜΑ καθ' υπαγόρευση από Λατίνους πεζογράφους (έως και τον 2ο αι. μ.Χ.), με παρατηρήσεις γλωσσικές και ερμηνευτικές, **β)** σε φωτοτυπημένο ποιητικό κείμενο, με παρατηρήσεις μετρικές, ερμηνευτικές και κριτικής του κειμένου, από κείμενα που ορίζονται ανά διετία (μη διδαχθέντα κατά την τελευταία τετραετία), **γ)** την αντίστοιχη ύλη Γραμματολογίας και τη βασική βιβλιογραφία.
2. Εξέταση σε πεζό ΑΡΧΑΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ (βλ. Α.Φ., 1α).

Για την προσεχή διετία ορίζονται τα εξής ΠΟΙΗΤΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ:

1) Βεργιλίου Αινειάς, 7ο βιβλίο
2) Τιβούλλου, 1ο βιβλίο, Ελεγείες 1-4
3) Σενέκα Φαίδρα

<u>Γραμματολογία:</u>

1) Ιστοριογραφία έως και τον Τίτο Λίβιο
2) Έπος έως και τον Λουκανό
3) Αυγούστεια Ελεγεία

ΕΞΕΤΑΣΤΕΑ ΥΛΗ ΓΙΑ ΤΟ ΠΜΣ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Α. Γενιά του 1930 (Ποίηση – πεζογραφία)

Ενδεικτική βιβλιογραφία:

1. *Νεωτερικοί ποιητές του μεσοπολέμου*, εισαγωγή- επιμέλεια: Α. Αργυρίου, Αθήνα, Σοκόλης, 1979.

2. Mario Vitti, *Η «γενιά του τριάντα». Ιδεολογία και μορφή*, Νέα έκδοση επαυξημένη, Αθήνα, Ερμής 1995.

3. Δημήτρης Τζιόβας, *Ο μύθος της γενιάς του Τριάντα. Νεοτερικότητα, ελληνικότητα και πολιτισμική ιδεολογία*, Αθήνα, Πόλις 2011.

4. Παν. Μουλλάς, «Εισαγωγή», στον τόμο *Η μεσοπολεμική πεζογραφία. Από τον πρώτο ως τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο* (1914-1939), Τόμος Α΄, Αθήνα, Εκδόσεις Σοκόλη 1993, σ. 17-157.

5. *Εισαγωγή στην ποίηση του Εγγονόπουλου*, Επιλογή κριτικών κειμένων, επιμ. Φραγκίσκη Αμπατζοπούλου, Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης, 2008.

6. *Εισαγωγή στην ποίηση του Ελύτη*, Επιλογή κριτικών κειμένων, επιμ. Mario Vitti, Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης, 1999.

7. *Εισαγωγή στην ποίηση του Ρίτσου*, Επιλογή κριτικών κειμένων, επιμ. Δημήτρης Κόκορης, Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης, 2009.

8. *Εισαγωγή στην ποίηση του Σεφέρη*, Επιλογή κριτικών κειμένων, επιμ. Δημήτρης Δασκαλόπουλος, Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης, 1996.

Β. Θεωρία λογοτεχνίας

Ι. ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΛΗΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΘΕΩΡΙΕΣ

1. Compagnon Antoine, «Ο Αναγνώστης» στο *Ο δαίμων της θεωρίας: λογοτεχνία και κοινή λογική*, Μεταίχμιο, Αθήνα, 2003, σ. 213-256.

2. Holub Robert, «Η θεωρία της Πρόσληψης: Η Σχολή της Κωνσταντίας» στο R. Selden (επιμ.), *Ιστορία της Θεωρίας της Λογοτεχνίας/8. Από τον Φορμαλισμό στον Μεταδομισμό*, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μ. Τριανταφυλλίδη], Θεσσαλονίκη, 2004, σ. 445-482.

3. Holub Robert, *Θεωρία της Πρόσληψης. Μια κριτική εισαγωγή*, Μεταίχμιο, Αθήνα, 2004.

ΙΙ. ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΚΡΙΤΙΚΗ

1. Culler Jonathan, «Λογοτεχνία και πολιτισμικές σπουδές» στο *Λογοτεχνική θεωρία. Μια συνοπτική εισαγωγή*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο, 2000, σ. 57-73.

2. Hirschkop Ken, «Mikhail Bakhtin: το ιστορικό γίγνεσθαι της γλώσσας, της λογοτεχνίας και του πολιτισμού» στο C. Knellwolf - C. Norris, *Ιστορία της Θεωρίας της Λογοτεχνίας/9. Ιστορικές, φιλοσοφικές και ψυχολογικές όψεις της θεωρίας της λογοτεχνίας στον 20ό αιώνα*, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μ. Τριανταφυλλίδη], Θεσσαλονίκη, 2010, σ. 213-224.

3. Smith Philip, «Οι βρετανικές πολιτισμικές σπουδές» στο *Πολιτισμική θεωρία: Μια εισαγωγή*, εκδ. Κριτική, Αθήνα, 2006, σ. 237-58.

4. Weedon Chris, «Πολιτισμικές σπουδές» στο C. Knellwolf - C. Norris, *Ιστορία της Θεωρίας της Λογοτεχνίας/9. Ιστορικές, φιλοσοφικές και ψυχολογικές όψεις της θεωρίας της λογοτεχνίας στον 20ό αιώνα*, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μ. Τριανταφυλλίδη], Θεσσαλονίκη, 2010, σ. 225-240.

Γ. Συγκριτική φιλολογία

Α. Η Συγκριτική Φιλολογία ως αυτόνομος κλάδος της επιστήμης της Φιλολογίας και οι ερευνητικές της κατευθύνσεις:

1. Pierre BRUNEL, Claude PICHOIS, André-Michel ROUSSEAU, *Τι είναι η Συγκριτική Γραμματολογία;*, μτφρ. Δημήτρης Αγγελάτος, Αθήνα, Πατάκης, 1998.

2. Ελένη ΠΟΛΙΤΟΥ-ΜΑΡΜΑΡΙΝΟΥ, *Συγκριτική Φιλολογία, Από τη θεωρία στην πράξη*, Αθήνα, Gutenberg, 2013.

Β. Το δίπολο ταυτότητα-ετερότητα. Το φάσμα των δυνατών συγκρίσεων: πχ. α) Θεωρητικά και πρακτικά ζητήματα της μελέτης του λογοτεχνικού μύθου από τη Συγκριτική Φιλολογία:

Ζ.Ι. ΣΙΑΦΛΕΚΗΣ, *Η εύθραυστη αλήθεια, Εισαγωγή στη θεωρία του λογοτεχνικού μύθου*, Αθήνα, Gutenberg, 1994.

Γ. Θεωρητικές προσεγγίσεις της λογοτεχνίας από την οπτική του λογοτεχνικού συγκριτισμού:

Marc ANGENOT, Jean BESSIERE, Douwe FOKKEMA, Eva KUSHNER, *Θεωρία της Λογοτεχνίας*, επιμ. Ζ.Ι. Σιαφλέκης, μτφρ. Τιτίκα Δημητρούλια, Αθήνα, Gutenberg, 2010.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ
ΤΟΜΕΑΣ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ

«ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ»

ΥΛΗ
ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΣΤΟ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΤΜΗΜΑ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ
Ακαδημαϊκού έτους 2013-2014

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ – ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ

1. Θεωρητική Γλωσσολογία

Η φύση και τα χαρακτηριστικά της ανθρώπινης γλώσσας, ο σημειακός χαρακτήρας της γλώσσας, η γλώσσα ως σύστημα σχέσεων, η έννοια της γραμματικής, μονάδες και επίπεδα γραμματικής ανάλυσης, η σχέση προφορικού και γραπτού λόγου, συστήματα γραφής, γραφή και ορθογραφία.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Γούτσος, Δ. 2012. *Γλώσσα. Κείμενο, ποικιλία, σύστημα.* Αθήνα: Κριτική.
- Fromkin,V., Rodman, R. & Hyams, N. 2008. *Εισαγωγή στη μελέτη της γλώσσας.* Αθήνα: Πατάκης.
- Lyons, J. 1981. *Language and Linguistics: An Introduction.* Cambridge: Cambridge University Press.

2. Δομή της Ελληνικής: Μορφολογία και Σύνταξη

Μορφολογία: Μορφολογικά σχηματιστικά, κλίση, ονοματική κλίση και ρηματική κλίση, παραγωγή, σύνθεση και λοιπές διαδικασίες δημιουργίας νέων λέξεων. *Σύνταξη*: Φραστική δομή της Ελληνικής μέσα από τη θεωρία του Χ-τονούμενο, λειτουργικές κατηγορίες και μετακίνηση κεφαλής, η δομής της πρότασης, της ονοματικής φράσης και της ρηματικής φράσης, κατηγορίες ρημάτων με βάση την ορισματική δομή, παραγωγή πρότασης (Βαθεία και Επιφανειακή Δομή, πιστοποίηση χαρακτηριστικών, μετακίνηση) και πτώση.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Carnie, A. 2007. *Syntax*. 2nd edition. Oxford: Blackwell.
- Θεοφανοπούλου-Κοντού, Δ. 2002. *Γενετική Σύνταξη*. Αθήνα: Καρδαμίτσα.
- Lieber, R.. 2010. *Introducing Morphology*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Ράλλη, Α. 2005. *Μορφολογία*. Αθήνα: Πατάκης.

3. Κειμενογλωσσολογία

Γλωσσολογική προσέγγιση του κειμένου. Ιστορική αναδρομή. Κείμενο-περικείμενο. Παράγοντες κειμενικότητας (συνοχή, συνεκτικότητα, προθετικότητα, αποδεκτότητα, πληροφορητικότητα, καταστασιακότητα, διακειμενικότητα). Συνοχή και μηχανισμοί της. Συνεκτικότητα-Ρητορικές δομές. Διακειμενικότητα. Κειμενικά είδη-κειμενικοί τρόποι. Διαφοροποίηση προφορικού-γραπτού και αφηγηματικού-μη αφηγηματικού λόγου. Χαρακτηριστικά κειμενικών ειδών (συνομιλίας, λογοτεχνικού, επιστημονικού, δημοσιογραφικού, διαφημιστικού λόγου) ως προς την κειμενική οργάνωση και τις λεξικογραμματικές επιλογές. Κειμενικές ενδείξεις και σχέσεις. Διδασκαλία κειμένων.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Αρχάκης, Α. 2005. *Γλωσσική διδασκαλία και σύσταση των κειμένων*. Αθήνα: Πατάκης.
- Brown, G. & Yule, G. 1983. *Discourse Analysis*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Γεωργακοπούλου, Α. & Γούτσος, Δ. 2011. *Κείμενο και επικοινωνία*. Ανανεωμένη έκδοση. Αθήνα: Πατάκης.

4. Ιστορία Ελληνικής: Ελληνιστική περίοδος

Παράγοντες διαμόρφωσης της Ελληνιστικής Κοινής, το φωνητικό /φωνολογικό σύστημα της Κοινής, μορφολογικά, συντακτικά και λεξιλογικά χαρακτηριστικά της Κοινής.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Eideneier, H. 2004. *Όψεις της ιστορίας της ελληνικής γλώσσας*. Αθήνα: Παπαδήμα.
- Tonnet, H. 1995. *Ιστορία της νέας ελληνικής γλώσσας: Η διαμόρφωσή της*. (Μτφρ. Μ. Καραμάνου & Π. Λιαλιάτσης. Επιμ. Χ. Χαραλαμπάκης). Αθήνα: Παπαδήμα.
- Χόρροκς, Τζ. 2006. *Ελληνικά. Ιστορία της γλώσσας και των ομιλητών της*. (Μετάφραση: Μ. Σταύρου & Μ. Τζεβελέκου). Αθήνα: Βιβλιοπωλείον της Εστίας.
- Χριστίδης, Α.-Φ. (επιμ.), 2001. *Ιστορία της ελληνικής γλώσσας: Από τις αρχές έως την ύστερη αρχαιότητα*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας & Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη].

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ
ΤΟΜΕΑΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ

«ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ»

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΣΑΓΩΓΗ
ΣΤΟ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
2013 - 2014
ΕΞΕΤΑΣΤΕΑ ΥΛΗ

- **Κείμενα:**
  1. Αγιολογία: Βίος του Πατριάρχη Ευθυμίου.
  2. Ιστοριογραφία: Γεωργίου Ακροπολίτη, Χρονική Συγγραφή.
  3. Ποίηση: Ύμνοι Ρωμανού του Μελωδού.

- **Γραμματολογία:**

  Περίοδος Κομνηνών.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ
ΤΟΜΕΑΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΡΙΟ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΥΛΗ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ ΣΤΟ ΓΝΩΣΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ «ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΚΑΙ ΛΑΪΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ»
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΕΤΟΣ [illegible]

1. Μηνάς Αλ. ΑΛΕΞΙΑΔΗΣ: Έντυπα μέσα επικοινωνίας και λαϊκός πολιτισμός: Νεωτερικά Λαογραφικά. Ινστιτούτο του Βιβλίου – Α. Καρδαμίτσα, Αθήνα 2011, σ. 9-15, 53-125.
2. Μηνάς Αλ. ΑΛΕΞΙΑΔΗΣ: Νεωτερική Ελληνική Λαογραφία, Συναγωγή Μελετών, τρίτη έκδοση, Ινστιτούτο του Βιβλίου- Α. Καρδαμίτσα, Αθήνα 2012.
3. Ευάγγελος Γρ. ΑΥΔΙΚΟΣ : Εισαγωγή στις σπουδές του λαϊκού πολιτισμού, Εκδόσεις Κριτική, Αθήνα 2009, σελ.111-168.
4. Μ.Γ. ΒΑΡΒΟΥΝΗΣ - Μ.Γ. ΣΕΡΓΗΣ (εκδοτική επιμέλεια), Ελληνική Λαογραφία: Ιστορικά, Θεωρητικά, Μεθοδολογικά, Θεματικές. Τόμος Α΄, Εκδόσεις ΗΡΟΔΟΤΟΣ, Αθήνα 2012, σελ.13-106.
5. Hermann BAUSINGER, Ο λαϊκός πολιτισμός στον κόσμο της τεχνολογίας (μετάφραση: Μ. Καπλάνογλου – Α. Κοντογιώργη), εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα 2009, σ. 1-61.
6. Γεώργιος ΘΑΝΟΠΟΥΛΟΣ: Ο Νίκος Γκάτσος και η Ελληνική λαϊκή παράδοση. Ερμηνευτική μελέτη, Αθήνα 2009, σ. 11-119.
7. Μαριάνθη ΚΑΠΛΑΝΟΓΛΟΥ: «Η λαογραφική έρευνα της παροιμίας», στο: Γ. Κ. Καπλάνογλου – Μ. Καπλάνογλου, Παροιμίες της Κοζάνης. Θέματα – χρήσεις – ερμηνείες, Αθήνα 2012 (αυτοέκδοση, αντίτυπα στο Σπουδαστήριο Λαογραφίας), σ. 19-44.
8. Άλκη ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ-ΝΕΣΤΟΡΟΣ: Η Θεωρία της Ελληνικής Λαογραφίας, Κριτική Ανάλυση, Εταιρεία Σπουδών Νεοελληνικού Πολιτισμού και Γενικής Παιδείας, Αθήνα 1978, σ. 89-185.
9. Μ. Γ. ΜΕΡΑΚΛΗΣ: Ελληνική Λαογραφία: Κοινωνική Συγκρότηση – Ήθη και Έθιμα – Λαϊκή Τέχνη, Ινστιτούτο του Βιβλίου – Α. Καρδαμίτσα, Αθήνα 2011.
10. Μ.Γ. ΜΕΡΑΚΛΗΣ: Λαογραφικά Ζητήματα, Β΄ Έκδοση, Εκδόσεις Καστανιώτης-Διάττων, Αθήνα 2004, σελ. 11-125.
11. Μ.Γ. ΜΕΡΑΚΛΗΣ: Λαϊκός Πολιτισμός και Νεοελληνικός Διαφωτισμός, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 2007.
12. Ν.Γ. ΠΟΛΙΤΗΣ: «Λαογραφία», Λαογραφία 1 (1909), σελ. 3-18.
13. Βάλτερ ΠΟΥΧΝΕΡ: Θεωρητική Λαογραφία, Εκδόσεις Αρμός, Αθήνα 2009, σελ. 180-229, 525-563.
14. ΑΡ. Ν. ΔΟΥΛΑΒΕΡΑΣ, Νεοελληνικός παροιμιακός λόγος, Εκδόσεις Αντ. Σταμούλης, Θεσσαλονίκη 2010, σ. 1-119.